

Gebedsparel



Jabes stond in hoger aanzien dan zijn broers. Zijn moeder had hem Jabes genoemd, 'want,' zei ze, 'ik heb hem in pijn gebaard.' Jabes bad tot de God van Israël: 'Zegen mij: maak mijn grondgebied groot en bescherm me tegen het kwaad, zodat ik geen pijn hoef te lijden.' God gaf hem wat hij gevraagd had.

(1 Kronieken 4:9-10)

Succes verzekerd! 'Als je maar genoeg in verlangen bidt, dan zal God je geven wat je vraagt.' Dit gebed van Jabes is op alle mogelijke manieren gebruikt om een welvaartsevangelie te preken, van Amerika tot in Afrika en ook in Europa.

Het probleem zou niet liggen in Gods bereidheid gebeden te verhoren, maar in ons gebrek aan verlangen. Ons tekort aan durf om Hem te vragen. God zou wat graag willen geven, als wij Hem maar hartstochtelijk hadden gevraagd.

Stuk verdriet

Je zult maar Jabes heten. Dat is geen naam waar je vrolijk van wordt. Het betekent waarschijnlijk zoiets als: 'stuk verdriet, ellendeling'. Waar je pijn en moeite aan beleeft en ellende van krijgt. Wie geeft een kind nu zo'n naam? Wat bezielt die moeder? Zij geeft zelf als reden op dat ze een zware bevalling heeft gehad. Een bevalling die met veel pijn en moeite gepaard ging. Er zijn genoeg vrouwen die hierover kunnen meepraten. Ze roepen: 'Eens maar nooit weer.' Vaak ebt dat gevoel weg als ze het kind in de armen sluiten. God had in het paradijs al tegen Eva gezegd: 'Zwoegen zul je als je baart, je zwangerschap maak ik tot een zware last' (Gen. 3:16).

De moeder heeft dat sterk aan den lijve ondervonden. Maar er lijkt meer aan de hand. Ze legt de narigheid vast in de naam Jabes. Misschien ging er in die periode meer mis. Heeft ze de bevalling net overleefd? Zij is namelijk niet de enige die haar kind zo'n donkere naam gaf. Moeder Rachel had dat ook gedaan, toen haar tweede zoon geboren werd. Zelf zou ze het niet meemaken en niet van haar zoon kunnen genieten. Ze stierf van ellende. Verbitterd en troosteloos als ze was, noemde ze haar kind: 'Ben-oni', zoon van ellende, ellendeling. Jakob overruledde haar. Hij noemde hem Ben-jamin, kind van geluk. Je bent welkom, lief kind!

Maar hier is de vader in geen velden of wegen te bekennen. Geen vader die zegt: zo wil ik mijn kind niet noemen. De moeder is uiterst negatief gestemd. Met haar negatieve indruk drukte ze een stempel op haar jongen. Alsof haar negatieve ervaring aan het begin van zijn leven het recht had, de koers aan te geven voor de rest ervan. Er spreekt

geen geloof uit, weinig of geen vertrouwen in de toekomst.

Bemoediging in de puinhoop

Voordat we haar hard vallen, moeten we bedenken dat haar leefomgeving bepaald niet opbeurend is. Ze leeft in de dagen van de rechters! Als je over die tijd leest, word je ook niet vrolijk. Telkens hongersnood, vreselijke uitpattingen en stammenoorlogen zijn aan de orde van de dag. Ieder doet wat goed is in eigen ogen. Sterk individualisme viert hoogtij: ieder voor zich. Dat werkt ontbindend. Voortdurend zijn er invallen van buiten. Hun woongebied is onzeker. En gebiedsuitbreiding kunnen ze wel vergeten. Want de stammen van Israël zijn te laks geweest. Ze hebben zich steeds meer aangepast bij de wereld om zich heen. Er hangt een sfeer van: het wordt nooit wat met ons. Dat kan zomaar op deze moeder van Israël zijn overgeslagen. De landelijke omstandigheden heeft ze niet mee. Ze ziet het somber en donker in. Een verbitterde vrouw zien we, die haar moedeloosheid uitdrukt in de naamgeving van haar kind (vgl. 1 Sam. 4:21).

De schrijver van Kronieken kon het niet laten de naam Jabes in een geslachts-



register te vermelden. Hij wil blijkbaar zijn lezers die in een vergelijkbare situatie zitten, bemoedigen. Sommigen waren uit ballingschap teruggekeerd. En het was een puinhoop geworden in hun moederland. Wie bouwt het op, met zo'n minderheid? Waar zullen ze beginnen? Het eerste levensgevoel was herkenbaar: het wordt nooit meer wat het geweest is.

Ik ben beschikbaar

Jabes is iemand die niet bij de pakken gaat neerzitten. Hij legt er zich niet bij neer dat zijn moeder hem zo heeft genoemd. Hij is niet passief, dof berustend in zijn lot. Hij begint zijn gebed met de aanspraak: God van Israël. Die naam Israël had Jakob gekregen toen Hij met zijn God had geworsteld. Jabes roept die God aan, die keer op keer bewezen heeft dat Hij er is voor zijn volk. Hij heeft hen uit tal van situaties bevrijd. Het zou nooit meer wat worden met hen, dachten ze steeds weer. En hoe vaak hadden ook anderen Israël niet afgeschreven?

Jabes bidt de doem van zich af in een hartstochtelijk gebed. Bijzonder genoeg gebruikt Jabes een gelofteformule: 'Als U dit doet, dan doe ik dat.' Zoals Hanna deed: 'Als U mij een kind geeft, dan zal ik dat aan U wijden.' Dat is geen afdwingen, maar vrijmoedig aandringen. Er gaat een krachtig appel van uit. Het aparte is dat Jabes niet invult wat hij van plan is. Hij volstaat met: als U mij zegent, mijn gebied uitbreidt, uw hand met mij is, het kwaad van mij weert, dan... De rest vult hij niet in. Dat mag God blijkbaar zelf bepalen. Hij stelt zich volledig beschikbaar voor God.

Gebiedsuitbreiding als zegen?

Wat vooropstaat, is: zegen mij. Je zou kunnen denken aan welvaart en voorspoed. Jabes bidt immers om uitbreiding van zijn bezit? Om een groter stuk land te krijgen, rijker te worden, succes te hebben. De gebiedsuitbreiding moet echter in de tijd van de rechters worden geplaatt. God had het land verdeeld over Israël, ze hadden per stam een gedeelte toegewezen gekregen. Dat stuk land was voor hen bestemd; precies

door Jozua verdeeld en aangegeven. Maar velen hadden het erbij laten zitten en het land zich niet toeëigend. Ze wilden niet meer meewerken aan het verdrijven van de Kanaänieten. Met alle nare gevolgen van dien, want dezen waren Godvijandig en vormden een bedreiging op godsdienstig en ethisch vlak. God had aangekondigd dat zijn volk er last mee zou krijgen. En dat is ook gebeurd, want ze trokken hun kinderen mee in een leven los van God! Ze hadden het er zelf bij laten zitten, moedeloos als ze waren. Zo stond het er met hen voor in de dagen van de rechters. Vergelijkbaar met de periode na de ballingschap – de tijd waarin Koningen werd geschreven – toen de Israëlieten terugkeerden naar het beloofde land. Dat kan verlamvend werken: is het tij nog te keren? Wat zullen we ons nog druk maken, als niemand luistert?



Jabes bidt dus niet zomaar om een groot stuk land en een luxe bestaan. Hij doet een krachtig beroep op wat God aan land heeft toegezegd. En daar houdt hij God aan. Hij is niet negatief gestemd, moedeloos of hopeloos. Hij zoekt zijn houvast bij God. En hij gaat nog verder: laat uw hand bij mij zijn. Houd het kwaad bij mij vandaan, houd het op een afstand. Laat het mij niet pijnigen en eronder krijgen. Tegenslagen, tegenwerkingen, van God losslaan, dat mensen hen bedreigen; dat is zijn grootste zorg. Hij bidt het met een beroep op de hoge naam: God van Israël.

Ruimhartige verhoring

God verhoorde het gebed van Jabes en doet simpelweg wat hij heeft gevraagd. Hij laat Zich blijkbaar verbidden. Jabes werd aanzienlijk onder zijn broeders. Hij is een man van gewicht

geworden. Kijk eens wat die heeft ontvangen! Dat is er nu geworden van dit 'stuk verdriet'. Hij kreeg uitbreiding van het grondgebied dat eens beloofd was. En het ging nog goed ook met hem. Zijn ongeluk werd afgewend. Jabes kreeg alle ruimte, letterlijk en figuurlijk. Zijn gebed is een juweel van een gebed, dat hoge verwachtingen van God heeft. Een gebed door het negatieve, sombere en alle pessimisme heen. Verkijk je niet op de kracht van het gebed, als God je wil inschakelen.

Als je goed luistert naar het gebed van Jabes, is het geen gebed om succes, om alsmat meer. Alsof God afhankelijk is van onze wensen, wil Hij die kunnen inwilligen. Het is een ontroerend gebed, waarbij iemand een krachtig beroep doet op God en daarbij zichzelf beschikbaar stelt. Een krachtig wapen tegen dat doemdenken van 'het wordt nooit wat, het is toch gedoemd te mislukken'.

Jezus heeft maar niet een stukje land verworven, dat zijn christenen mogen erven. Een complete nieuwe wereld is voor zijn volgelingen weggelegd (Mat. 5:5 en Rom. 4:13). Die gebiedsuitbreiding is beloofd, daar is de uiteindelijke woonplaats. Het beloofde land voor Jabes was niet meer en niet minder dan een voorschot. Na Christus' komst is dat beloofde land de nieuwe aarde. Het gebed om Gods koninkrijk heeft prioriteit. De macht van het gebed is groot als je je – met het oog op de komst van zijn koninkrijk – beschikbaar stelt voor God. Hij kan je geven boven doen en denken. Maar je merkt dat het nooit succes of geluk is, los van God. 'Als U ons zegent', dat is in feite: God, wilt U zelf met ons gaan. Wilt U mij verlossen uit een negatieve spiraal. Als Hij die zijn eigen Zoon niet heeft gespaard, maar Zich heeft overgegeven als een stuk verdriet, zou Hij je dan niet met Hem alle dingen schenken? Alle dingen, behalve waardoor je Hem zou verliezen. Dat is zegen, want *zijn genade, dat Hij meegaat, is sterker dan alles wat wij tegen hebben*.